

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 229.253 van 20 november 2014
in de zaak A. 214.227/IX-8537**

In zake: Joachim BAEYENS
woonplaats kiezend te 2861 Sint-Katelijne-Waver
Leemstraat 79

tegen:

de VZW ONDERWIJSINRICHTING VAN DE
URSULINEN TE ONZE-LIEVE-VROUW-WAVER
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jean Hendrickx
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 13 november 2014, strekt tot de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de beroepscommissie van de vzw Onderwijsinrichting van de Ursulinen te Onze-Lieve-Vrouw-Waver van 30 oktober 2014, waarbij het aan Joachim Baeyens toegekende oriënteringsattest B als evaluatieresultaat wordt gehandhaafd.

Verzoeker vraagt de Raad van State ook om voorlopige maatregelen te bevelen onder verbeurte van een dwangsom.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 november 2014, om 10.30 uur.

Kamervoorzitter Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Kristiaan Baeyens en Inge De Beuckelaere, die als de wettelijke vertegenwoordigers verschijnen voor de verzoekende partij en advocaat Christophe Vangeel, die *loco* advocaat Jean Hendrickx verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Jurgen Neuts heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoeker is tijdens het schooljaar 2013-2014 leerling in het eerste jaar van de tweede graad wetenschappen (ASO) in het Sint-Ursula-Instituut te Onze-Lieve-Vrouw-Waver.

3.2. Op het einde van het schooljaar behaalt verzoeker een jaartotaal van 55,5%, met jaartekorten voor plastische opvoeding (42,3%), Frans (42,8%) en wiskunde (44,6%).

De delibererende klassenraad kent aan verzoeker een oriënteringsattest B toe, met clausulering voor het ASO en met het advies: “[h]eroriënteren naar een TSO-richting in functie van je belangstelling. Denk ook aan TWE”.

De ouders van verzoeker betwisten deze beslissing in een gesprek met de directie.

Vervolgens deelt de directie mee dat ingevolge het overleg een nieuwe samenkomst van de delibererende klassenraad gepland wordt op 29 augustus 2014.

3.3. De klassenraad handhaaft op 29 augustus 2014 zijn eerdere beslissing.

Hiertegen tekent verzoeker op 2 september 2014 bezwaar aan bij de beroepscommissie die, de ouders van verzoeker gehoord, op 11 september 2014 adviseert om de klassenraad niet opnieuw samen te roepen.

Het schoolbestuur volgt dit advies en beslist op 12 september 2014 om de klassenraad niet opnieuw samen te roepen.

Bij arrest nr. 228.559 van 29 september 2014 stelt de Raad van State vast, *prima facie*, dat de afhandeling van het georganiseerd beroep na 1 september 2014 procedureel fout is gelopen. De Raad beveelt, voor de duidelijkheid in het rechtsverkeer, de schorsing van de tenuitvoerlegging van de beslissing van het schoolbestuur van het Sint-Ursula-Instituut te Onze-Lieve-Vrouw-Waver van 12 september 2014 om de over verzoeker delibererende klassenraad niet opnieuw samen te roepen.

3.4. Met een brief van 29 september 2014 nodigt de voorzitter van de beroepscommissie de ouders van verzoeker uit “tot een nieuw gesprek [...] met de leden van de interne beroepscommissie” op donderdag 2 oktober 2014.

Op 2 oktober 2014 beslist de beroepscommissie “de beslissing [van de delibererende klassenraad] te handhaven en het attest te behouden”.

Bij arrest nr. 228.906 van 23 oktober 2014 beveelt de Raad van State de schorsing van de tenuitvoerlegging van die beslissing. De Raad oordeelt, voorlopig, dat verzoeker heeft gevraagd om hem, weliswaar met toepassing van een remediëringsinitiatief in het volgende schooljaar, toe te laten tot het volgende leerjaar, dat de weigering om hierop in te gaan door de beroepscommissie uitdrukkelijk moet worden toegelicht en dat dit niet lijkt te zijn gebeurd. De Raad vervolgt dat het de beroepscommissie “niet verboden [lijkt] te zijn om op het ogenblik waarop zij heeft te beslissen als orgaan van actief bestuur met volle hervormingsbevoegdheid, haar oordeel te steunen op alle dan bekende feitelijke gegevens”, waaronder dus ook “nieuwe gegevens”, zijnde gegevens die zich hebben voorgedaan na de oorspronkelijke klassenraadbeslissing. De Raad acht het op het eerste gezicht “kort door de bocht” wanneer de beroepscommissie dergelijke nieuwe gegevens louter “niet relevant” acht. Het ligt, aldus nog de Raad, op de weg van de beroepscommissie om uit te leggen waarom die nieuwe gegevens volgens haar niet relevant zijn.

3.5. Op 24 oktober 2014 worden verzoeker en zijn ouders andermaal uitgenodigd voor een hoorzitting van de beroepscommissie op 30 oktober 2014.

Op 30 oktober 2014 beslist de beroepscommissie opnieuw om “de beslissing te handhaven en het attest te behouden”. Deze beslissing is als volgt gemotiveerd:

“1. Remediëring in het volgende schooljaar

Sinds november 2013 is er wel degelijk een remediëring opgestart voor wiskunde en vanaf januari 2014 voor Frans (zie commentaren jaarwerk- en synthesesrapporten). Dit heeft echter niet het beoogde effect gehad. De resultaten bleven uit. Er is een opflakking geweest in zijn inzet maar dit heeft zich niet vertaald in resultaten. De interne beroepscommissie begrijpt dat de klassenraad geen reden had om aan te nemen dat remediëring in een volgend schooljaar wel resultaat zou hebben.

2. A-attest met waarschuwing

Bij de deliberatievraag speelt niet alleen het prospectieve element maar ook het retrospectieve element een rol. Het is gebleken dat een aantal leerplandoelen voor Frans en wiskunde niet behaald zijn (zie bijlage). Voor deze vakken behaalt Joachim zware tekorten. Dit zijn sleutelvakken in elke ASO-richting. De realiteit toont dat tekorten op deze vakken de facto een

zware hypotheek op de slaagkansen in een hoger leerjaar leggen. De leerplandoelen van deze vakken, ook diegene die niet behaald zijn, dienen als basis voor de hogere leerjaren. Er wordt verder gebouwd op de kennis en vaardigheden die de leerlingen verworven hebben.

Uit het voorafgaande blijkt dat voor de delibererende klassenraad een A-attest niet aan de orde was en was er op dat vlak dus geen twijfel. Daarom werd ook een waarschuwing niet in overweging genomen. Bovendien heeft een waarschuwing geen bindend juridisch gevolg voor de klassenraad van het volgende schooljaar. Het gewicht van een waarschuwing is zeer gering zeker bij verandering van school. De interne beroepscommissie onderschrijft deze redenering.

Toch heeft de klassenraad kans op slagen gezien in een hoger leerjaar maar binnen een TSO-richting (Techniek-Wetenschappen). Daar valt het gewicht en dus ook de druk van Frans voor een deel weg. En de aanpak binnen wiskunde en wetenschappen vertrekt meer vanuit het proefondervindelijke en het toegepaste. Het advies is ook geformuleerd vanuit de interesse die Joachim zegde te hebben voor wetenschappen.

3. Schooljaar 2014-2015

Voor elke leerling moet de delibererende klassenraad zich bij de deliberatievraag baseren op het dossier van de leerling als bedoeld in artikel 5, § 5, van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2002 ‘betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs’ (het organisatiebesluit). Dat dossier kan alleen maar betrekking hebben op het voorbije schooljaar. De interne beroepscommissie blijft dit als uitgangspunt essentieel vinden omdat alleen dit dossier ons voldoende grond geeft om een beslissing te nemen. De nu gekende context (internaat) en gegevens (rapport oktober 2014 Sint-Gummaruscollege) laten op dit moment van het schooljaar niet toe te weten hoe het schooljaar zal aflopen. De cijfers zijn gebaseerd op een beperkt aantal toetsen (dagelijks werk) en een periode van slechts enkele weken en geven ons ook nog geen zicht op de verwerking van grote gehelen (syntheseproeven). Daar situeerde zich vorig schooljaar ook al zijn probleem en veel minder bij het dagelijks werk (zie resultaten syntheseproeven van Kerstmis, Pasen en juni) en dit niet alleen voor wiskunde en Frans maar ook voor biologie, chemie, fysica, aardrijkskunde en godsdienst. De interne beroepscommissie wil omzichtig omspringen met het baseren van beslissingen op gegevens die later toegevoegd zijn en die geen verband houden met het voorbije schooljaar en dus ook geen deel uitmaken van het deliberatiedossier. Zeker als deze elementen niet representatief zijn voor het verdere verloop van het schooljaar en dus nog geen garantie geven tot slagen.”

IV. Regelmatigheid van de rechtspleging

4. Ter terechtzitting legt verzoeker een ‘addendum’ neer bij zijn verzoekschrift en vult hij het door hem neergelegde dossier aan met bijkomende overtuigingsstukken.

Wat het ‘addendum’ betreft, vraagt de verwerende partij terecht om dit stuk uit het debat te weren, aangezien de procedureregeling niet in de mogelijkheid voorziet om het inleidend verzoekschrift aan te vullen met argumentaties die reeds bij het indienen van de vordering ontwikkeld konden worden en waartegen de verwerende partij zich niet meer kan verdedigen.

De bijkomende overtuigingsstukken zijn leerplannen en uurroosters ASO wetenschappen en TSO wetenschappen. De bestreden beslissing steunt onder meer op het motief dat verzoeker bepaalde leerplandoelstellingen niet heeft behaald. Die leerplannen vormen bijgevolg op het eerste gezicht mede de grondslag voor de bestreden beslissing en zouden *ipso facto* in het administratief dossier van de zaak moeten berusten. Nu de verwerende partij die stukken niet heeft bijgebracht, ziet de Raad geen reden waarom het verzoeker verboden zou moeten zijn om ze op zijn beurt dan ter terechtzitting neer te leggen. De vraag om deze stukken te weren uit het debat wordt verworpen.

V. Herinnering aan de schorsingsvoorwaarden

5. Krachtens artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid slechts worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de nietigverklaring van de akte of het reglement *prima facie* kan verantwoorden en dat een uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is die onverenigbaar is met de behandelingstermijn van de gewone vordering tot schorsing.

VI. Uiterst dringende noodzakelijkheid

6. De verwerende partij betwist uitdrukkelijk niet – en volkomen terecht – de uiterst dringende noodzakelijkheid.

VII. Ernst van de middelen

A. Vooraf

7. Verzoeker voert acht middelen aan. Gelet op de zeer gelijklopende toelichting die hij erbij geeft en de onderlinge verwijzingen die hij zelf maakt, is het passend om sommige van die middelen samen te bespreken.

Aangezien het tweede middel de rechtsgeldige samenstelling van de beroepscommissie in vraag stelt, komt het gepast voor dit middel eerst te onderzoeken.

B. Tweede middel

Uiteenzetting

8. In een tweede middel voert verzoeker de schending aan van het beginsel *patere legem quam ipse fecisti*, het zorgvuldigheidsbeginsel en het transparantiebeginsel.

Verzoeker betoogt in dat verband dat artikel 123/12, § 2, van de Codex Secundair Onderwijs een tweeledige samenstelling van de beroepscommissie voorschrijft, namelijk interne leden enerzijds en externe leden anderzijds. Wat de externe leden betreft, onderkent hij een “negatieve voorwaarde” – externe leden zijn personen die niet verbonden zijn aan het schoolbestuur waar de betwiste evaluatiebeslissing is genomen – en een “positieve voorwaarde” – “voorwaarde van waaruit men wel extern lid kan zijn”. Naar het oordeel van verzoeker vereist een “eerlijke behandeling” dat “er altijd een positieve voorwaarde [dient] te zijn om externe leden aan te duiden”. Verzoeker noemt het een “noodzakelijke positieve voorwaarde om neutraliteit te kunnen waarborgen” dat de externe leden behoren tot de leerlingenraad, de ouderraad of de schoolraad. Verzoeker erkent dat de twee externe leden die deel uitmaakten van zijn beroepscommissie geen per-

soneelsleden zijn en ook niet tot het schoolbestuur behoren. Zij behoren echter niet tot één van de door verzoeker vermelde participatieorganen op school. Beiden hebben wel een geschiedenis binnen de school, zodat zij niet als neutraal kunnen worden beschouwd, wat indruist tegen onder meer het “voorstel van de wetgever”.

Verzoeker wijst er voorts op dat artikel 123/12, § 2, van de Codex Secundair Onderwijs vereist dat de samenstelling van de beroepscommissie binnen een te behandelen dossier niet kan wijzigen. Nochtans zetelde tijdens de vorige bijeenkomst van de beroepscommissie een extern lid, terwijl datzelfde lid niet aanwezig was op de bijeenkomst van de beroepscommissie die de thans bestreden beslissing heeft genomen. Verzoeker erkent dat het schoolbestuur hem heeft laten weten dat het betrokken lid om medische redenen afwezig was en vervangen werd. Verzoeker noemt die wisselende samenstelling een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel, maar voegt daar tegelijkertijd aan toe:

“indien hier werkelijk sprake is van medische problemen willen wij het hierbij houden zonder zelf te stellen dat dit middel een ernstig middel zou kunnen zijn voor schorsing, tenzij de Raad hierover anders denkt”.

Verzoeker benadrukt, tot slot, dat een beroepscommissie correct en grondig moet werken, wat te dezen niet het geval zou zijn zoals moet blijken uit het eerste middel.

Beoordeling

9. Artikel 123/12, § 2, eerste lid, 2°, van de Codex Secundair Onderwijs preciseert de samenstelling van de beroepscommissie als volgt:

“[...] enerzijds ‘interne leden’, zijnde leden van de klassenraad, waaronder alleszins de voorzitter van de klassenraad, die de betwiste evaluatiebeslissing heeft genomen, en eventueel een lid van het school- of centrumbestuur; anderzijds ‘externe leden’, zijnde personen die extern zijn aan het school- of centrumbestuur en aan de school of het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs waar de betwiste evaluatiebeslissing is genomen.

In voorkomend geval en voor de toepassing van deze bepalingen:

- a) wordt onder een lid van het school- of centrubestuur een lid verstaan van het orgaan dat de verantwoordelijkheid voor het georganiseerde onderwijs draagt;
- b) wordt een persoon die vanuit zijn hoedanigheden zowel een intern lid als een extern lid is, geacht een intern lid te zijn;
- c) wordt een lid van de ouderraad, de leerlingenraad of, met uitzondering van het personeel, de schoolraad van de school of het centrum waar de betwiste evaluatiebeslissing is genomen, geacht een extern lid te zijn, tenzij de bepaling vermeld in punt b) van toepassing is.”

Verzoeker betwist niet dat de twee door de verwerende partij als ‘extern’ aangemerkte leden van de over hem oordelende beroepscommissie, in overeenstemming met de aangehaalde bepaling, extern zijn aan het schoolbestuur waar de betwiste evaluatiebeslissing is genomen.

Hij lijkt dan weer niet op grond van de in het middel aangevoerde bepalingen en beginselen te kunnen eisen dat die externe leden ook deel moeten uitmaken van enig participatieorgaan binnen de school. Dat volgt niet, zo lijkt, uit artikel 123/12, § 2, tweede lid, c), van de Codex Secundair Onderwijs, dat alleen bepaalt dat “voor de toepassing van deze bepalingen” – bedoeld lijken de bepalingen over de ‘interne’ en ‘externe’ leden van de beroepscommissie – “een lid van de ouderraad, de leerlingenraad of, met uitzondering van het personeel, de schoolraad van de school [...] waar de betwiste evaluatiebeslissing is genomen, geacht [wordt] een extern lid te zijn”, tenzij het gaat om een “persoon die vanuit zijn hoedanigheden zowel een intern lid als een extern lid is”, want die laatste wordt dan geacht een intern lid te zijn. Die bepalingen willen dus, zo lijkt, alleen maar in voor de hand liggende discussiegevallen duidelijkheid scheppen over het ‘intern’ of ‘extern’ karakter van zo een lid van de beroepscommissie. In die bepalingen een “noodzakelijke positieve voorwaarde om neutraliteit te kunnen waarborgen” zien, lijkt dan ook op een verkeerde lezing ervan te berusten. Het bewijs van het tegendeel kan alleszins niet worden gevonden, zo lijkt, in documenten uit de parlementaire stukken die dateren van een ogenblik waarop nog uitgegaan werd van fundamenteel andere beleidsopties betreffende de samenstelling van de beroepscommissies, terwijl die opties nu net verlaten lijken te zijn in de finale co-dexbepalingen.

10. Het enkele feit dat de twee externe leden van de beroepscommissie voorheen tewerkgesteld waren in de school lijkt dan weer, in het licht van artikel 123/12, § 2, van de Codex Secundair Onderwijs, niet relevant. Verzoekers standpunt over het gebrek aan neutraliteit bijvallen, zou betekenen, *prima facie*, dat aan de voornoemde bepalingen bijkomende voorwaarden worden toegevoegd, hetgeen niet kan. Overigens heeft de Raad van State deze grief ten aanzien van één van beiden reeds voorlopig verworpen in zijn arrest nr. 228.906 van 23 oktober 2014.

11. Verzoeker lijkt dan weer niet te betwisten dat de gewijzigde samenstelling van de over hem oordelende beroepscommissie is ingegeven door medische redenen. Alleszins beweert hij niet dat dit onjuist zou zijn, laat staan dat hij daarvan het bewijs zou leveren.

Wanneer hij daarop aangeeft dat hij het “hierbij wil houden zonder zelf te stellen dat dit middel een ernstig middel zou kunnen zijn voor schorsing”, kan dit op het eerste gezicht als een verzaken aan dat middelonderdeel worden begrepen.

Of de Raad van State “het anders ziet”, zoals verzoeker nog suggereert, is dan niet langer dienstig. Immers staat het aan een verzoekende partij om de middelen te formuleren en erin te volharden, wil zij de Raad ertoe brengen op grond van één of meer van die middelen de schorsing te bevelen.

12. Of de beroepscommissie “correct en grondig” heeft gewerkt is dan weer een andere kwestie, vreemd aan haar al dan niet regelmatige samenstelling en die verzoeker in de andere middelen uitgebreid aan bod brengt zodat ze bij de bespreking van dit tweede middel onbesproken mag blijven.

13. Het tweede middel is niet ernstig.

C. Eerste, derde, vierde en vijfde middel

Standpunt van de partijen

14.1. In een *eerste middel* voert verzoeker de schending aan van het vertrouwensbeginsel en het evenredigheidsbeginsel. In een *derde middel* acht hij het redelijkheidsbeginsel geschonden. Een *vierde middel* is geput uit de schending van de formelemotiveringsplicht. In een *vijfde middel* voert hij de schending aan van de materiële motiveringsplicht.

De kritiek die hij in die onderscheiden middelen levert op de bestreden beslissing, verschilt niet wezenlijk, maar loopt zelfs opvallend gelijk.

14.2. Verzoeker beklagt zich erover dat de beroepscommissie geen rekening wil houden met de “nieuwe elementen” die zich hebben voorgedaan na het einde van het schooljaar: de “genomen maatregelen zoals [verzoeker] op internaat te laten gaan, hem een andere school gezocht hebben met een goede begeleiding in het ASO, hem voorzien van bijlessen Frans” en de preciaire situatie waarin hij zich thans bevindt. Hij wijst erop dat hij thans in zijn nieuwe school bovengemiddelde resultaten behaalt voor Frans en wiskunde, wat “aanzien kan worden als een bijkomende proef”. De beroepscommissie acht deze elementen – ten onrechte en zonder onderzoek, volgens verzoeker – niet relevant, terwijl die aanpak wel vruchten afwerpt. Per brief van 23 oktober 2014 werden deze gegevens aan de beroepscommissie bezorgd, maar de beroepscommissie “let er niet op”.

De beroepscommissie gaat voor de bestreden beslissing enkel voort op de “negatieve elementen” van het voorbije schooljaar die een B-attest kunnen staven. Nochtans verdient, steeds volgens verzoeker, het “prospectieve” voorrang op het “retrospectieve”.

De beroepscommissie steunt zich, om het A-attest met waar-schuwing te weigeren, op de eerdere beslissing van de delibererende klassenraad.

Dit strookt, volgens verzoeker, niet met haar opdracht. De beroepscommissie verwierpt die mogelijkheid “onomwonden” en negeert aldus APR3, die het “respijt” als “pedagogisch verantwoord” beschouwt. Dat wordt door de commissie afgedaan als “iets wat geen gewicht heeft en geen bindend juridisch gevolg heeft”. Dat de beroepscommissie de mogelijkheid van het A-attest met waarschuwing zonder meer verwierpt, bewijst dat zij geen oog heeft voor het belang van verzoeker, die dit als “de meest geschikte oplossing” bestempelt.

Door alleen rekening te houden met de elementen uit het leerlingendossier van het voorbije schooljaar, miskent de beroepscommissie haar eigen ruime bevoegdheden om tot een gefundeerde beslissing te komen. Die bevoegdheden gaan ook buiten het “retrospectieve”, zij heeft “niet-limitatieve mogelijkheden”. De beroepscommissie ziet zich volgens verzoeker enkel als een “reflectieorgaan” van de klassenraad. Het is niet zo dat enkel het leerlingendossier van het voorbije schooljaar haar voldoende grond geeft om een beslissing te nemen. Zo dit klopt voor de klassenraad, geldt dit niet per definitie voor de beroepscommissie. De commissie moet volledig autonoom handelen en beslissen. Zij mag niet verzanden in de elementen die de klassenraad heeft aangehaald; zij moet onafhankelijk denken en doen, en moet zo ook prospectieve elementen in aanmerking nemen, zeker als die door de leerling aan de commissie worden voorgelegd. De beroepscommissie moet het belang van de leerling vooropstellen.

Verzoeker oppert nog volgende vragen, waarvan hij stelt geen antwoord te vernemen in de bestreden beslissing:

- “- waarom overzitten in ASO wanneer wij een school hebben gevonden welke ook een sterke studiebegeleiding in het ASO aanbiedt waar hij ondersteund wordt op het vlak van structuur, organisatie en studiehouding en hij daarbij ook in een internaat is ingeschreven waar ook aan studiebegeleiding gedaan wordt en er een strikte structuur aangeboden wordt. Het is toch duidelijk dat [verzoeker] op deze manier zeker niet minder begeleid zal worden als in een TSO richting.
 - Waarom [verzoeker] naar de TSO techniek wetenschappen oriënteren terwijl [hij] hierin totaal niet geïnteresseerd is.
- [Verzoeker] heeft inderdaad altijd gezegd dat hij geïnteresseerd is in wetenschappen maar heeft het daarbij nooit over technische wetenschappen

gehad. [Verzoeker] noch wij begrijpen vanwaar het komt dat de klassenraad [verzoeker per se] in techniek wetenschappen wil plaatsen, dat kan niet de taak zijn van een klassenraad.

- Waarom geen jaar respijt, dat wordt niet voor niks in apr3 als een geschikte oplossing gezien, er zijn heel veel redenen waarom respijt een goede oplossing zou zijn, zoals het motivatieverlies vanwege zijn schrijfprobleem waarvoor hij in zijn huidige school begeleiding krijgt, zoals zijn zeer goed redeneervermogen wat door de klassenraad (2013-2014) erkend is.

Daarnaast ook de prospectieve redenen, zoals de maatregelen welke wij genomen hebben, de zeer goede resultaten welke [verzoeker] mede dankzij deze maatregelen haalt, het hervinden van zijn motivatie dankzij de begeleiding. Tevens ook zijn welzijn, men mag niet ontkennen dat wanneer hij nu op dit late moment geheroriënteerd wordt naar een richting waarin hij niet geïnteresseerd is of hij zou worden teruggeplaatst naar een lager jaar, dit sowieso psychische schade zal veroorzaken wat uiteraard nefast is voor zijn welzijn.

Dit element wordt onterecht genegeerd onder het mom van juridisch niet afdwingbaar.”

15. De verwerende partij antwoordt in de nota met opmerkingen dat door de beroepscommissie zowel prospectieve als retrospectieve elementen in overweging zijn genomen en dat de argumenten voor het niet toekennen van een A-atteest met waarschuwing uitvoerig zijn beschreven. Verzoeker geeft niet aan met welk van zijn argumenten daarbij geen rekening zou zijn gehouden.

Alle documenten van de ouders van verzoeker zijn daarbij grondig doorgenomen; twee leden van de beroepscommissie kennen ook de argumentatie van de klassenraad; er is dan ook wel degelijk een ernstig onderzoek geweest.

De beroepscommissie verwijst expliciet naar de nieuwe context en geeft aan zeer omzichtig om te springen met die nieuwe gegevens die later aan het dossier werden toegevoegd, daar ze geen garantie geven voor het verdere verloop van het schooljaar.

Beoordeling

16. Zoals verzoeker in het vorige arrest over zijn zaak heeft kunnen lezen, mag de Raad van State als wettigheidsrechter noch de verbetering van examens overdoen, noch, op zicht van de behaalde goede en minder goede resultaten, zich een eigen oordeel vormen over het al dan niet slagen van een leerling. Dat is geenszins de taak van de Raad van State. Hij mag zijn eigen opvattingen daarover niet substitueren aan die van de beroepscommissie. Hij mag enkel nagaan of die commissie, binnen de grenzen van haar beoordelingsvrijheid, regelmatig tot haar beslissing is gekomen.

17. De Raad heeft er in dat arrest ook aan herinnerd dat een B-attest betekent “dat de leerling het leerjaar met vrucht beëindigd heeft in de betrokken school en derhalve tot het volgende leerjaar mag worden toegelaten, behalve in bepaalde onderwijsvormen en/of onderverdelingen”, dat het feit dat de leerling met een B-attest geslaagd is, de leerplandoelstellingen globaal “in voldoende mate” heeft bereikt en geacht wordt zijn studies te kunnen voortzetten, zodat “een ‘prospectief’ – dit wil zeggen: een vooruitziend en de toekomst verkennend – onderzoek” door de beroepscommissie vereist is.

Dit vereist op het eerste gezicht, zo overwoog de Raad nog in bedoeld arrest, dat de beroepscommissie minstens voor zichzelf stilstaat bij de mogelijkheid en effectiviteit van minder verregaande maatregelen, zoals remediëringsinitiatieven tijdens het volgende schooljaar. In het bijzonder zou de beroepscommissie nagaan of aan de falende basiskennis en -vaardigheden die een clausulering kunnen verantwoorden, geremedieerd kan worden tijdens het erop volgende schooljaar van diezelfde graad, wanneer bijvoorbeeld het tekort verband houdt met een graadgebonden eindterm. Indien de leerling tijdens de beroepsprocedure er uitdrukkelijk om heeft gevraagd, zoals in de huidige zaak apert het geval is, moet de weigering om hierop in te gaan eveneens uitdrukkelijk worden toegelicht in de definitieve beslissing.

18.1. Wat die mogelijkheid van minder verregaande maatregelen betreft, stelt de beroepscommissie dat remediëring al werd aangeboden tijdens het schooljaar 2013-2014, zij het zonder “het beoogde effect”, zodat zij “begrijpt dat de klassenraad geen reden had om aan te nemen dat remediëring in een volgend schooljaar wel resultaat zou hebben”.

Wat de uitdrukkelijke vraag van verzoeker om hem een A-attest met waarschuwing te geven betreft, antwoordt de beroepscommissie dat “[bij] de deliberatievraag [...] niet alleen het prospectieve element maar ook het retrospectieve element een rol [speelt]”, dat “is gebleken dat een aantal leerplandoelen voor Frans en wiskunde niet behaald zijn”, dat verzoeker voor die vakken zware tekorten behaalt, dat dit “sleutelvakken” zijn in elke ASO-richting, dat tekorten op die vakken “*de facto* een zware hypotheek op de slaagkansen in een hoger leerjaar leggen” en dat “[de] leerplandoelen van deze vakken, ook diegene die niet behaald zijn, dienen als basis voor de hogere leerjaren” – “[er] wordt verder gebouwd op de kennis en vaardigheden die de leerlingen verworven hebben”. De beroepscommissie voegt daar “bovendien” nog aan toe dat “een waarschuwing geen bindend juridisch gevolg [heeft] voor de klassenraad van het volgende schooljaar” en dat het “gewicht” van zo een waarschuwing “zeer gering” is, “zeker bij verandering van school”. De beroepscommissie voegt nog als bijlagen overzichten toe van de niet-behaalde leerplandoelstellingen voor Frans en wiskunde.

18.2. Dat bij een deliberatievraag niet alleen het ‘prospectieve’ element maar ook het ‘retrospectieve’ element een rol speelt is in zijn algemeenheid correct, maar lijkt in de voorliggende zaak niet relevant om de redenen die reeds in het vorige schorsingsarrest zijn uiteengezet. Verzoeker heeft immers een B-attest gekregen. Wat het ‘retrospectieve’ element betreft, lijkt de deliberatievraag daarmee haar beslag gekregen te hebben: verzoeker is voor het voorbije schooljaar geslaagd verklaard en hij heeft zijn jaar met vrucht beëindigd.

Dat een waarschuwing “geen bindend juridisch gevolg” heeft voor de delibererende klassenraad die in het daaropvolgende leerjaar over het al

dan niet slagen van de betrokken leerling moet oordelen of dat het “gewicht” ervan “zeer gering” is, lijken geen deugdelijke motieven te kunnen zijn om het door verzoeker voorgestelde alternatief te weigeren. Mochten ze dat wel zijn, dan zou nooit een attestering met een waarschuwing of met een vakantietaak overwogen kunnen worden.

Wat dan weer wel relevant lijkt voor de beoordeling van deze mogelijkheid, is de vraag of het vastgestelde gebrek aan leerinhoudelijke kennis en vaardigheden, geremedieerd kan worden in het daaropvolgende leerjaar van dezelfde graad. Zoals in het vorige schorsingsarrest aangegeven, kan dit bijvoorbeeld gerelateerd zijn aan het feit dat de eindtermen waarmee de niet-behaalde leerplandoelstellingen verband houden, graadgebonden zijn.

De beroepscommissie betreft dat element *prima facie* niet in haar nieuwe beoordeling; er wordt alleen in erg algemene en vage termen gesteld dat de leerplandoelen “dienen als basis voor de hogere leerjaren”, op het eerste gezicht zonder zich uitdrukkelijk uit te spreken over het aspect van de graadgebonden eindtermen waarmee die leerplandoelen in verband staan en vooral zonder *in concreto* na te gaan of het vastgestelde gebrek in de basiskennis en vaardigheden nu wel of niet remedieerbaar wordt geacht in het specifieke geval dat voorligt van verzoeker en rekening houdend met de door hem geambieerde studiekeuze.

De nogal gratuite opmerking dat er in het voorbije schooljaar ook in remediëring was voorzien, dat die niet het beoogde effect heeft gehad en dat er dus geen reden is om aan te nemen dat remediëring in een volgend schooljaar wel resultaat zou hebben, voegt in dat verband op het eerste gezicht evenmin iets bij. Bovendien lijkt het even nietszeggend dat de beroepscommissie “begrijpt” dat de klassenraad geen reden had om aan te nemen dat remediëring in een volgend schooljaar wel resultaat zou hebben. Begrijpen dat de klassenraad op 29 augustus 2014 geen reden had om dit aan te nemen, maar niet zelf uitleggen of en waarom de beroepscommissie in de stand van het dossier op 30 oktober 2014 al dan niet reden heeft om dit voor eigen rekening aan te nemen aan de hand van de op dat ogenblik

bekende gegevens, illustreert dat de beroepscommissie nog steeds niet de draagwijdte van haar bevoegdheid correct lijkt in te schatten, hoewel daarop in het vorige arrest is ingegaan.

De beroepscommissie hecht ten slotte wel als bijlagen aan haar beslissing de leerplandoelstellingen voor Frans en wiskunde die verzoeker niet zou hebben behaald. Allicht heeft verzoeker bepaalde leerplandoelstellingen niet bereikt – hij heeft jaartekorten voor Frans en wiskunde – maar op zich sluit dat de mogelijkheid tot remediëring niet uit, minstens maakt de beroepscommissie dit niet concreet inzichtelijk.

In zoverre schiet de motivering van de bestreden beslissing derhalve tekort.

19.1. Uit het vorige schorsingsarrest volgt eveneens – voorlopig – dat het louter poneren dat nieuwe gegevens over de betrokken leerling “niet relevant” zijn, “te kort door de bocht” is. Het staat aan de beroepscommissie om uit te leggen waarom die gegevens volgens haar niet relevant zijn.

Dat doet zij in de bestreden beslissing vooreerst door principieel te stellen dat het dossier “alleen maar betrekking [kan] hebben op het voorbije schooljaar”. Dat uitgangspunt van de beroepscommissie lijkt, om de redenen uiteengezet in het vorige schorsingsarrest, niet aanvaard te kunnen worden. Artikel 5, § 5, van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2002 ‘betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs’ ziet op het dossier waarop de delibererende klassenraad acht moet slaan. Het vermeldt niets over de beroepscommissie. Kan de beroepscommissie worden gevolgd waar zij stelt dat dit dossier ook voor haar wel het ‘uitgangspunt’ is, dan lijkt dit niet te mogen betekenen dat het tevens het eindpunt is en dat “alleen dit dossier” voldoende grond geeft om een beslissing te nemen. Vooralsnog, in de huidige stand van de procedure, heeft de Raad van State geen indicaties dat de decreetgever voor de beroepscommissie in de Codex Secundair Onderwijs heeft willen afwijken van wat eigen is aan een be-

roepsorgaan met hervormingsbevoegdheid, namelijk dat het heeft te beslissen aan de hand van ál de gegevens in feite en in rechte die op het ogenblik van háár beslissing in hun totaliteit relevant zijn. De zogenaamde devolutieve werking van het beroep houdt *prima facie* in dat de beroepsinstantie het dossier waarmee zij is gevat in zijn geheel, in al zijn aspecten, zowel vanuit de legaliteit als de opportuniteit opnieuw onderzoekt en dat zij uitspraak doet op grond van een eigen beoordeling met inachtneming van alle gegevens die haar worden voorgelegd. Overigens heeft de Raad van State er in het vorige schorsingsarrest al op gewezen dat de verwerende partij het zelf in de hand heeft om, door de organisatie van de beroepsprocedure, te voorkomen dat er zo een tijdsverschil optreedt als thans het geval is en integendeel een eindbeslissing te realiseren op korte termijn na de beroepen klassenraadbepslissing. Voor verzoeker kan die klok evenwel niet meer worden teruggedraaid en hij mag zich thans beroepen op een beslissing van de beroepscommissie die rekening houdt met de relevante gegevens, ook als ze dateren na 30 juni 2014.

19.2. De beroepscommissie gaat evenwel toch verder door erop te wijzen dat “[de] nu gekende context [...] en gegevens [...] op dit moment van het schooljaar niet [toelaten] te weten hoe het schooljaar zal aflopen” en dat “[d]e cijfers [...] gebaseerd [zijn] op een te beperkt aantal toetsen (dagelijks werk) en een periode van slechts enkele weken en [haar] ook nog geen zicht [geven] op de verwerking van grote gehelen (syntheseproeven)”.

Het eerste argument in zijn algemeenheid aanvaarden, zou elk B-atteft onmogelijk maken. Ook een delibererende klassenraad die op het einde van een schooljaar beslist kan niet wéten hoe het volgende schooljaar zal aflopen. Dat is net eigen aan een prospectieve beslissing: met dit oordeel substitueert de klassenraad van het ene leerjaar – *casu quo* de beroepscommissie – zich als het ware aan de delibererende klassenraad van het volgende schooljaar, tot wiens autonomie het immers behoort om over het al dan niet slagen voor dat schooljaar te oordelen. Reden net, om met zo een clausulering zorgvuldig om te gaan en ze omzichtig te motiveren.

Het tweede argument zou binnen de soevereine appreciatiebevoegdheid van de beroepscommissie misschien als motief volstaan kunnen hebben op het ogenblik waarop de beroepscommissie haar eerste, ondertussen impliciet ingetrokken beslissing trof, op 2 oktober 2014. Op 30 oktober 2014 evenwel, datum van de thans bestreden beslissing, ligt van verzoeker een rapport met cijfers voor dat betrekking heeft op méér dan een “beperkt aantal toetsen” en overheen een periode van méér dan “slechts enkele weken”. Daarenboven ontkent de verwerende partij niet dat verzoeker in zijn nieuwe klas bovengemiddeld scoort, maar lijkt de beroepscommissie daarbij in haar beslissing niet stilgestaan te hebben. Dat die betere resultaten mogelijk net met een aangepaste begeleiding en remediëring verband zouden kunnen houden, is duidelijk niet onderzocht. Het verwondert de Raad ook, indien de commissie meent met zo een rapport van verzoeker niet genoeg informatie te hebben over de huidige context, waarom zij gelet op haar in de Codex Secundair Onderwijs toegekende ruime onderzoeksmogelijkheden niet het advies inwint van de thans verzoeker begeleidende klassenraad, die allicht het best geplaatst is om haar daarover informatie te verschaffen en prospectief “zicht [te] geven op de verwerking van grote gehelen”.

20. De samen behandelde middelen zijn in de besproken mate ernstig.

D. Zesde middel

Uiteenzetting

21. Een zesde middel is geput uit de schending van de redelijke termijn en van de rechten van verdediging.

Beoordeling

22. Dit middel heeft verzoeker in de voorgaande procedure al aangevoerd voor de Raad van State.

23. Hij heeft toen kunnen vernemen dat de Raad niet inziet wat verzoeker met het aanvoeren van de redelijketermijneis wil bereiken, nu een schorsing op die grond hem nog langer zal doen wachten op een definitieve einduitslag, reden waarom hem het belang bij dit middelonderdeel lijkt te moeten worden ontzegd.

Het lijkt thans niet anders.

24. De schending van de rechten van verdediging betreft verzoeker op het eerste gezicht enkel op de samenstelling van de beroepscommissie. Van die samenstelling is bij de bespreking van het tweede middel *prima facie* niet vastgesteld dat ze onwettig is.

25. Het zesde middel is niet ernstig.

E. Zevende middel

Uiteenzetting

26. Het zevende middel, genomen uit de schending van het rechtszekerheidsbeginsel, is volledig geënt op de in het zesde middel aangevoerde redelijketermijneis en de machtsafwending die in het achtste middel aan bod komt.

Beoordeling

27. Om dezelfde redenen bij het zesde middel verwoord en bij het achtste middel te vernemen, is het zevende middel niet ernstig.

F. Achtste middel

Uiteenzetting

28. In het achtste middel voert verzoeker machtsafwending aan.

Beoordeling

29. Ook over dit middel heeft de Raad in het vorige schorsingsarrest reeds geoordeeld dat wie machtsafwending aanvoert, daartoe voldoende ernstige, welbepaalde en overeenstemmende vermoedens moet aandragen waaruit kan worden afgeleid dat andere dan rechtmatige doeleinden door het bestuur worden nagestreefd; daarenboven, opdat van machtsafwending sprake kan zijn, moet het ongeoorloofde oogmerk het enige doel van de bestreden beslissing zijn geweest.

Verzoeker voert aan dat het enige oogmerk van de beroepscommissie is de beslissing van de klassenraad te handhaven. Op het eerste gezicht toont verzoeker niet aan wat er onrechtmatig is aan het feit dat een beroepscommissie zich aansluit bij een beslissing van de klassenraad.

Het middel in verband met het “mijden van externe inbreng”, een ander oogmerk dat verzoeker ontwaart in de bestreden beslissing, werd reeds niet ernstig bevonden.

30. Het achtste middel is niet ernstig.

VIII. Besluit over de schorsingsvoorwaarden

31. Er is voldaan aan de voorwaarden gesteld in artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid worden toegewezen.

IX. Voorlopige maatregel

Verzoek

32. Verzoeker vraagt de verwerende partij “te veroordelen tot een dwangsom van 2500 euro per dag ingaande 24 uur na het tussen te komen arrest, en dit totdat de beroepscommissie als voorlopige maatregel de beslissing neemt van het B-attest te vervangen door een A-attest eventueel met waarschuwing, zodat Joachim [Baeyens] als regelmatige student zijn examens kan afleggen en Joachim [Baeyens] de noodzakelijke stabiliteit en zekerheid kan vinden en hij aldus niet het slachtoffer kan zijn van de verdere overschrijding van de redelijke termijn”.

Beoordeling

33. Niettegenstaande het feit dat zijn eerdere vordering tot het opleggen van gelijkaardige voorlopige maatregelen bij arrest nr. 228.906 van 23 oktober 2014 op gemotiveerde wijze werd afgewezen, blijft verzoeker aandringen, zonder daarbij nieuwe gegevens te verstrekken die dergelijke maatregelen verantwoorden.

Integendeel, in tegenstelling tot wat verzoeker stelt – “de kans [is] reëel [...] dat de tegenpartij het nakende kortgedingarrest niet behoorlijk met de vereiste spoed zal uitvoeren” – tonen de feiten aan dat de verwerende partij daags na het vorige schorsingarrest verzoeker en zijn ouders heeft opgeroepen voor een hoorzitting nog geen week later, in de herfstvakantie dan nog.

Nog daargelaten dus of de door verzoeker gevraagde maatregelen mogelijk zijn, laat niets aanzien dat de verwerende partij thans de zaak op zijn beloop zou laten.

34. Het verzoek wordt niet ingewilligd.

BESLISSING

1. De Raad van State beveelt de schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de beslissing van de beroepscommissie van de vzw Onderwijsinrichting van de Ursulinen te Onze-Lieve-Vrouw-Waver van 30 oktober 2014, waarbij het aan Joachim Baeyens toegekende oriënteringsattest B als evaluatieresultaat wordt gehandhaafd.

2. De Raad van State verwerpt de vordering tot het opleggen van voorlopige maatregelen onder verbeurte van een dwangsom.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 20 november 2014, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
bijgestaan door	
Vera Wauters,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Vera Wauters

Geert Van Haegendoren